

Fylkesmannen i Oslo og Viken, fmovpost@fylkesmannen.no
kopi: OOFs medlemsorganisasjoner

Oslo, 18. desember 2020

Høringsuttalelse til

NASJONALPARK I ØSTMARKA

Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) er paraplyorganisasjon for 14 medlemskommuner og 43 medlemsorganisasjoner i Oslo og Viken, og har som hovedformål å ivareta natur- og friluftslivet i regionen.

OOF mener at Østmarka nasjonalpark kan bli en bynær og brukspreget nasjonalpark. Selvsagt skal naturmangfoldlovens krav til naturkvaliteter, inngrep og størrelse oppfylles, men det må være rom for nyskaping, nytenking og pragmatiske løsninger. Nå har vi en historisk sjanse til både å oppfylle siste mulighet for en nasjonalpark i lavereliggende skogsområder, og samtidig å sikre formålet i markaloven om å fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett og å bevare et rikt og variert landskap og natur – og kulturmiljø med kulturminner.

NASJONALPARKENS FORMÅL

OOF har helt siden starten i 2013 støttet forslaget om nasjonalpark i Østmarka. Vernet er begrunnet i at dette området er et større sammenhengende, inntakte barskogområde i lavlandet på Østlandet og at området har mye gammel skog og mange dokumenterte verneverdier.

Vernet dreier seg altså i første rekke om vern av skog, ut over det som Markaloven sikrer gjennom markalovens paragraf 11. Markaloven verner mot utbygging i Marka, men tillater tilrettelegging for friluftsliv og idrettsanlegg for markaidrettene.

OOF er enig i regjeringens mål om at nasjonalparken «forblir et attraktivt og viktig område for friluftslivet». Samtidig mener vi at det er viktig å opprettholde markalovens formål som er friluftsliv, naturopplevelse, markarelaterte idretter og et rikt og variert landskap og natur- og kulturmiljø med kulturminner. Ferdsl og skånsom tilrettelegging skal være tillatt innenfor nasjonalparken, men med den klare forutsetningen at verneverdiene ikke skades. Tilrettelegging kan bl.a. være nødvendig for å unngå skader på naturen som følge av økt ferdsel og endret klima, og det kan i enkelte områder være aktuelt å tilrettelegge for personer med nedsatt funksjonsevne. I tillegg mener vi at undervisning bør være et viktige tilleggsmål med nasjonalparken.

FORSKRIFTENE MÅ GJENSPEILE FORMÅLENE OG VÆRE UBYRÅKRATISKE

OOF mener at vernforskriften må gjenspeile formålene og ikke være strengere enn det som er nødvendig for å ivareta verneverdiene. Restriksjonsnivået for ferdsel og tilrettelegging må legges på et nivå, der verneverdiene ikke skades, men samtidig utformes slik at avklaring av hva som kan gjøres ikke blir unødig tids- og ressurskrevende og ikke går ut over aktiviteten og nødvendig tilrettelegging.

Så lenge verneverdiene ikke trues, mener OOF:

- at eksisterende tilrettelegging skal opprettholdes og inngå som en del av nasjonalparken. Dette inkluderer regulerte vann med dammer og skogsbilveier som benyttes til friluftsliv.
- at det generelt ikke bør kreves søknad og tillatelse for å utføre ordinært vedlikehold av eksisterende tilrettelegginger. Vi viser til *Retningslinjer for saksbehandling av stier og løyper* i henhold til markaloven.
- at all umotorisert ferdsel skal være tillatt. El-sykkel må være forbudt på stier, løyper og i terrenget. Preparering av skiløyper og motorferdsel på barmark i forbindelse med vedlikeholdsarbeid av skiløyper og stier, må være tillatt og unntas fra søknadsplikt.
- at det kan, etter dialog, settes ut turorienteringposter og kjentmannsposter uten søknadsplikt.
- at det kan, etter dialog, arrangeres mindre friluftslivs- og markarelaterte idrettsarrangement uten søknadsplikt.
- at større friluftslivs- og markarelaterte idrettsarrangement kan arrangeres etter søknad.
- at utfordringer for friluftsliv og markarelaterte idretter som følge av endret klima og/eller økt ferdsel kan møtes med nye serverings- og overnattingssteder og skånsomme tilretteleggingstiltak som nyetablering eller omlegging av stier, skiløyper og turveier.
- at utvalgte attraktive områder for friluftsliv som utsiktspunkter, markaplasser og bade- og rasteplasser må kunne ryddes og skjøttes.
- at det er viktig at en får raskt svar i saker der det er søknadsplikt.

AVGRENSING AV NASJONALPARKEN

Områdene nord for Sandbakken ligger tett på bebyggelsen i Oslo. Her er aktivitetsnivået høyt og tilretteleggingene ligger til dels tett, med store utfartsområder, idrettsanlegg, badeplasser, lysløyper/turveier, serveringssteder o.l. En nasjonalpark i disse områdene vil bli svært krevende. Mellom Grønmo og Sandbakken ligger paragraf 11-området, Spinnern friluftslivsområde.

OOF mener derfor at det kan være naturlig at nasjonalparken går fra Spinneren og sørøstover. En mulighet kan være å benytte paragraf 11 i markaloven, i utvalgte nordlige områder.

OOF mener også at det kan passe med et nasjonalparksenter på Grønmo eller Sandbakken. Det vil da ligge tett på nasjonalparken. Forutsetningen er at det utvikles god kollektivdekning.

For å sikre god drift, vedlikehold og utvikling, ber vi om at Vangen og tilførselsveien ikke innlemmes i nasjonalparken.

ANDRE TYPER VERN

OOF mener at det kan være et behov for å variere verneformen. Vi går derfor inn for å opprettholde Østmarka naturreservat som reservat og ikke inkludere området i nasjonalparken.

UTREDNINGSBEHOV

OOF mener at klimaendringenes betydning for friluftslivet i nasjonalparken må utredes.

MEDVIRKNING I DEN VIDERE VERNEPROSESS

OOF mener at det bør opprettes en referansegruppe der natur- og friluftslivet er representert.

Med vennlig hilsen
Tom Fremstad
Generalsekretær

Johan Hval
Rådgiver